

**VN TEAS Julkiset hankinnat - kokonaisvolyymi
ja datan hyödyntäminen**

**Datamaturiteetikyselyn alustavat tulokset
19.1.2021 – tulokset kootaan
kokonaisuudessaan kesäkuussa 2021
julkaistavaan kirjalliseen raporttiin**

Maria Merisalo, VTT

Julkiset hankinnat - kokonaisvolyyymi ja datan hyödyntäminen

- Hankkeen tavoitteena on:
 - 1) Määritellä toistettava menetelmä julkisten hankintojen kokonaisvolyymin laskemiseksi ja
 - 2) Selvittää datan hyödyntämisen mahdollisuudet julkisten hankintojen päätöksenteon tueksi.
- Toteuttaja VTT + PTT + Owal Group Oy + PTCS Oy
- Aikataulu: 04/2020-06/2021

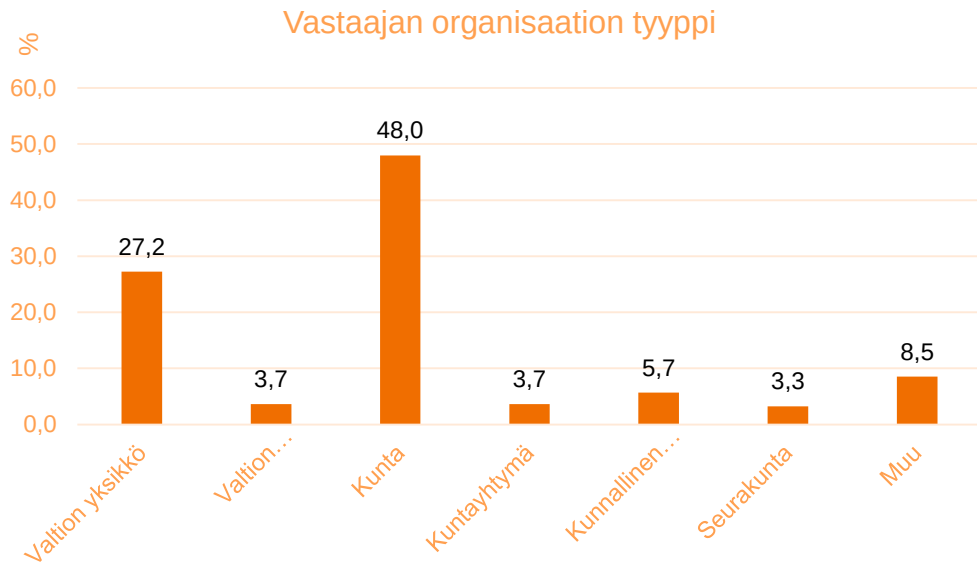
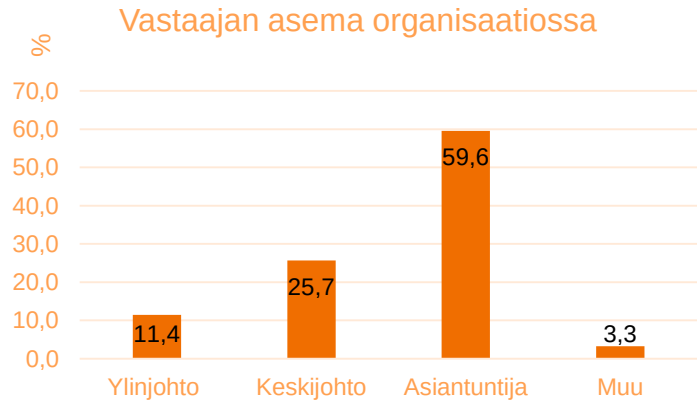
Hankkeen tavoitteet: datan hyödyntäminen

- **Miten dataa voidaan parhaiten hyödyntää julkisiin hankintoihin liittyvässä päätöksenteossa?**
 - Mitä julkisiin hankintoihin liittyvää dataa ja datalähteitä on tällä hetkellä olemassa?
 - Millainen on eri datojen laatu ja saatavuus sekä niihin liittyvät hyödyntämisen tavat (myös potentiaaliset) ja mahdollisuudet jatkojalostukselle?
 - Millaiset toimintatavat mahdollistavat parhaiten datan hyödyntämisen hankintoihin liittyvässä päätöksenteossa valtiotasolla ja kuntatasolla? Mitä organisaatiot (kunta- ja valtiotasolla) voivat tehdä lisätäkseen datan hyödyntämiseen liittyvää tiedolla johtamista?
 - Miten dataa voidaan hyödyntää julkisten hankintojen vaikuttavuuden arvioinnissa

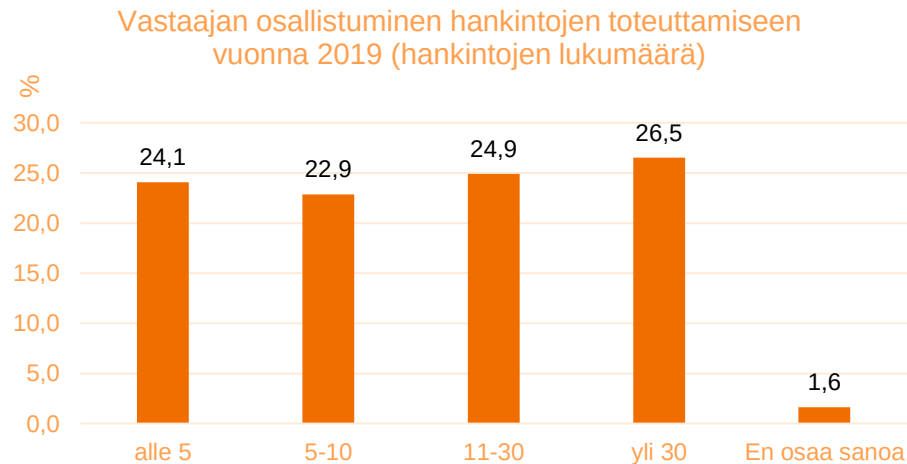
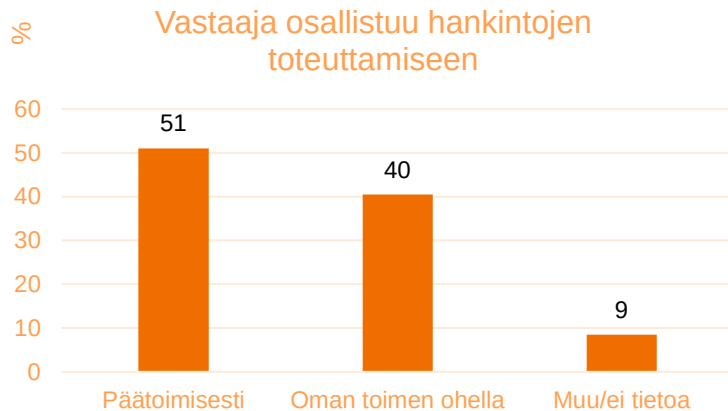
Datamaturiteettikysely

- Kysely suunnattiin julkisia hankintoja tekeville, niitä suunnitteleville tai niistä päättävälle johtajista hankinta-asiantuntijoihin ja myös oman toimen ohella hankintoja tekeville.
- Kyselyyn saatiin 247 vastausta määräaikaan 30.9 mennessä
- Kyselyn vastausaika oli 14.9-30.9
 - Muistutus 22.9. ja 2. muistutus uutiskirjeen osana 28.9
- Kyselyn jakelu toteutettiin KEINOn kautta
 - Viesti 1 KEINO-osaamiskeskuksen koko CRM-kannalle (yli 2000 kontaktin osoitetta), uutiskirjekäytönsuunnitelma
 - Viesti 2 KEINO-osaamiskeskuksen osaamiskyselynvastaanottajalista 2018 (yli 600 suomenkielistä kirjaamoja yms. yleisosoitetta)
 - + some

Kyselyyn vastanneiden taustatietoja

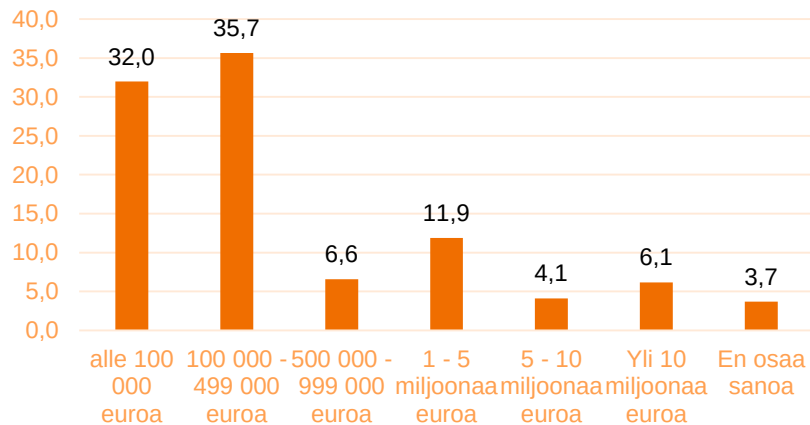

Kyselyyn vastanneiden taustatietoja

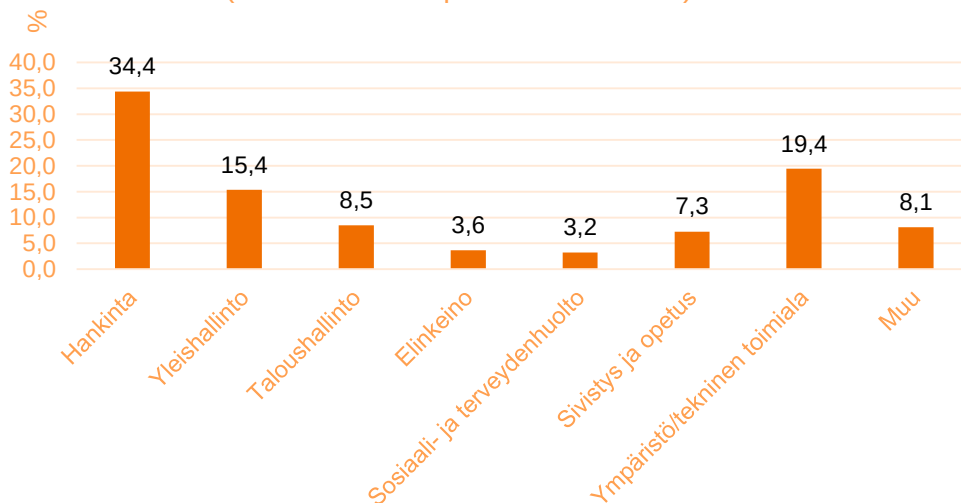

Kyselyyn vastanneiden taustatietoja

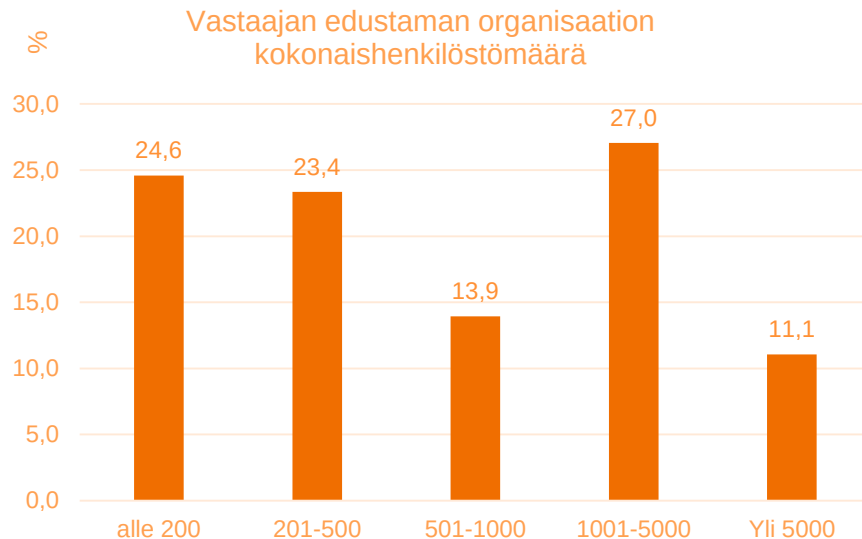
Vastaaja osallistuu pääosin sopimusravoltaan seuraavan suuruusluokan hankintojen toteuttamiseen

Vastaajan yksikön toimiala/tehtäväalue (valitse toimeasi parhaiten kuvaava)

Kyselyyn vastanneiden taustatietoja

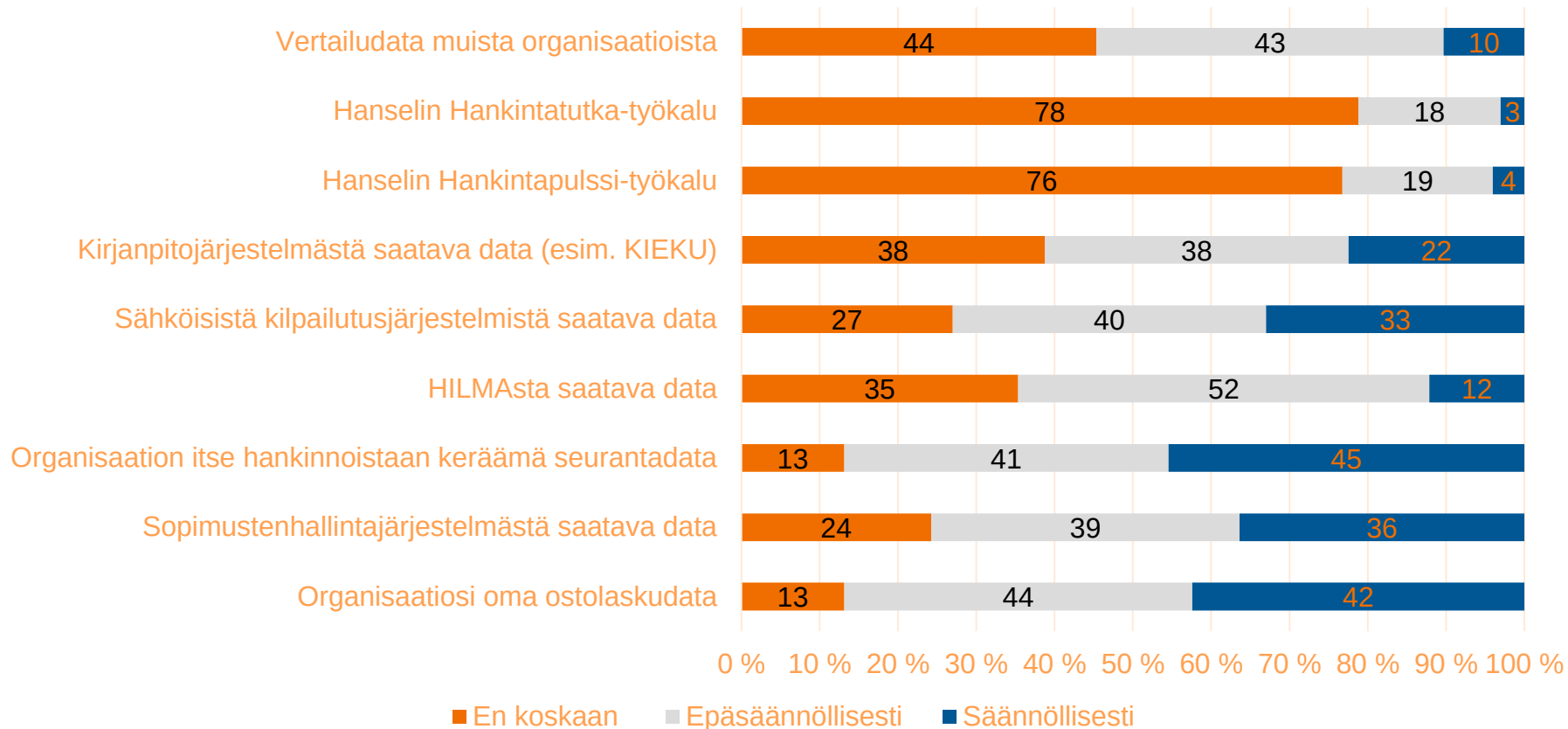

Kysymykset

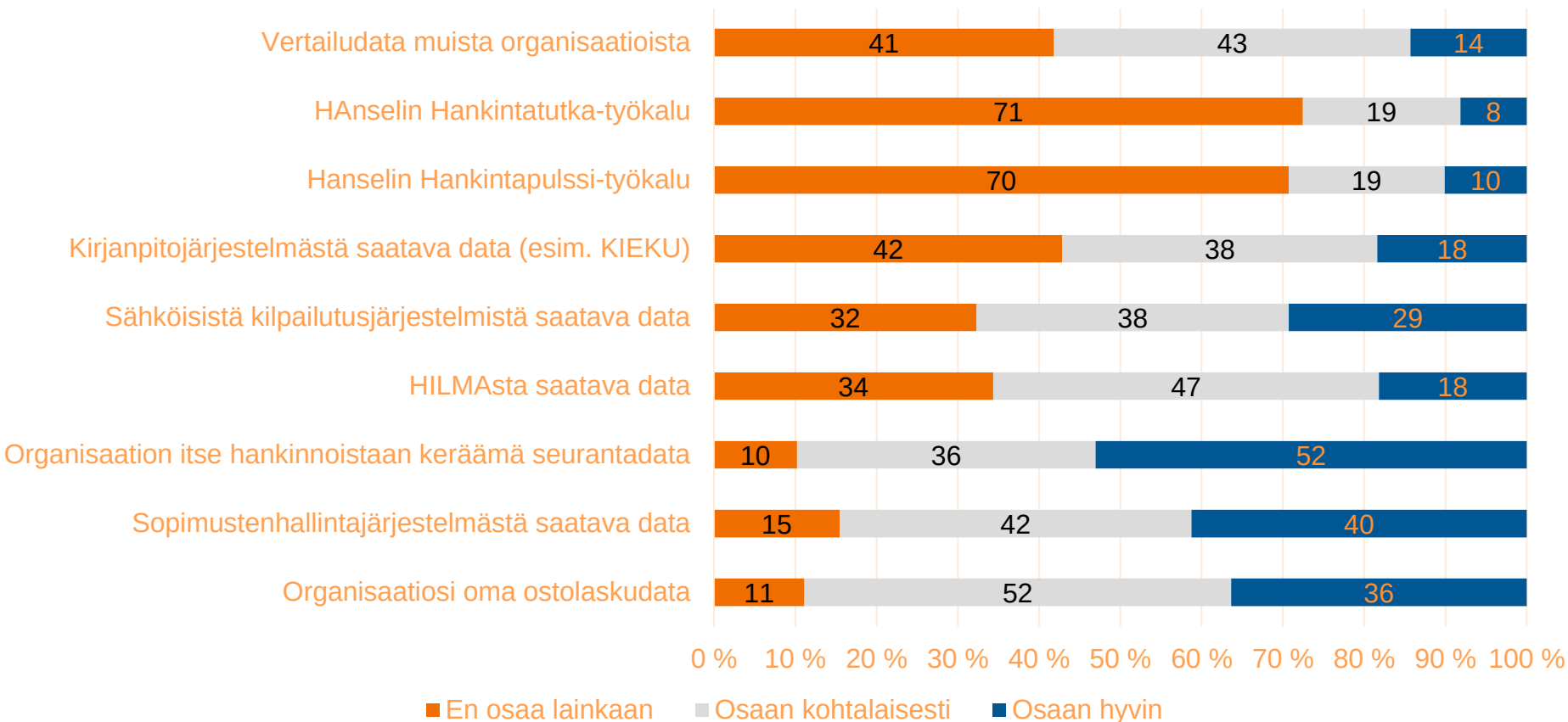
- Arvioi, miten säännöllisesti hyödynnät seuraavia tietolähteitä hankintoihin liittyvässä työssäsi? *(En koskaan/Epäsäännöllisesti/Säännöllisesti)*
- Arvioi omaa osaamistasi hyödyntää seuraavia tietolähteitä hankintoihin liittyvässä työssäsi? *(En osaa lainkaan/Osaan kohtalaisesti/Osaan hyvin)*

Organisaatiosi oma ostolaskudata	HILMA-palvelusta saatava data	Hanselin hankintapulssi -työkalu
Sopimuksen hallintajärjestelmästä saatava data	Sähköisistä kilpailutusjärjestelmistä saatava data (esim. ClouDia/HANKI, jne)	Hanselin hankintatutka -työkalu
Organisaation itse hankinnoistaan keräämä seurantadata	Kirjanpitojärjestelmästä saatava data (esim. KIEKU tai vastaava)	Vertailudata muista organisaatioista (esim. muiden organisaatioiden ostolaskudata, Hankintatutka-kyselyn tulokset, kilpailutusasiakirjat, jne)

Miten säännöllisesti hyödynnät seuraavia tietolähteitä hankintoihin liittyvässä työssäsi?

Arvioi omaa osaamistasi hyödyntää seuraavia tietolähteitä hankintoihin liittyvässä työssäsi?

Arvioi omaa osaamistasi hyödyntää seuraavia tietolähteitä työssäsi: valtion yksikkö - kunta

%	Organisaation oma ostolaskudata		Kirjanpitojärjestelmästä saatava data		Hanselin hankintapulssi		Hanselin hankintatutka	
	Valtionyk.	Kunta	Valtionyk.	Kunta	Valtionyk.	Kunta	Valtionyk.	Kunta
En osaa lainkaan	21	7	33	48	55	83	57	84
Osaan kohtalaisesti	49	57	36	44	19	16	24	14
Osaan hyvin	30	36	31	8	26	2	19	2
	$\chi^2=8.007$, $p=0.018$		$\chi^2=16.747$, $p=0.000$		$\chi^2=27.378$, $p=0.000$		$\chi^2=22.777$, $p=0.000$	

Arvioi omaa osaamistasi hyödyntää seuraavia tietolähteitä työssäsi: toteutan hankintoja päätoimisesti – oman toimen ohella

%	Sopimuksen hallintajärjestelmästä saatava data		Organisaation itse hankinnoista keräämä seurantadata		HILMAsta saatava data		Sähköisistä kilpailutusjärjestelmistä saatava data		Hanselin Hankintapulssi		Hanselin Hankintatutka	
	Päätoim.	Oto	Päätoim.	Oto	Päätoim.	Oto	Päätoim.	Oto	Päätoim.	Oto	Päätoim.	Oto
En osaa lainkaan	9	24	7	16	25	47	19	49	63	83	65	86
Osaan kohtalaisesti	37	51	32	38	48	45	34	41	23	11	24	10
Osaan hyvin	54	26	62	46	28	8	46	10	14	5	11	4
	$\chi^2=20.306$, $p=0.000$		$\chi^2=7.935$, $p=0.019$		$\chi^2=19.647$, $p=0.000$		$\chi^2=39.444$, $p=0.000$		$\chi^2=12.151$, $p=0.002$		$\chi^2=12.212$, $p=0.002$	

Arvioi omaa osaamistasi hyödyntää seuraavia tietolähteitä työssäsi: Vastaajan osallistuminen hankintojen toteuttamiseen vuonna 2019 (hankintojen lukumäärä)

%	Organisaatiosi oma ostolaskudata				Sopimuksen hallintajärjestelmästä saatava data				Organisaation itse hankinnoista keräämä seurantadata				HILMAsta saatava data			
	Alle 5	5 - 10	11 - 30	Yli 30	Alle 5	5 - 10	11 - 30	Yli 30	Alle 5	5 - 10	11 - 30	Yli 30	Alle 5	5 - 10	11 - 30	Yli 30
En osaa lainkaan	17	11	13	5	25	15	15	5	20	11	7	2	46	38	28	26
Osaan kohtalaisesti	61	62	48	43	53	50	33	40	40	44	36	23	49	48	39	51
Osaan hyvin	22	27	39	52	22	35	52	55	40	46	58	75	5	14	33	23
	$\chi^2=16.912$, $p=0.010$				$\chi^2=22.423$, $p=0.001$				$\chi^2=24.205$, $p=0.000$				$\chi^2=18.763$, $p=0.005$			

%	Sähköisistä kilpailutusjärjestelmistä saatava data				Kirjanpitojärjestelmästä saatava data (esim. KIEKU tai vastaava)				Hanselin hankintapulssi -työkalu			
	Alle 5	5 - 10	11 - 30	Yli 30	Alle 5	5 - 10	11 - 30	Yli 30	Alle 5	5 - 10	11 - 30	Yli 30
En osaa lainkaan	51	43	16	20	53	47	46	25	80	80	73	52
Osaan kohtalaisesti	42	39	38	34	35	37	39	45	18	13	15	31
Osaan hyvin	7	18	46	46	12	16	15	30	2	7	12	17
	$\chi^2=40.132$, $p=0.000$				$\chi^2=13.814$, $p=0.032$				$\chi^2=18.553$, $p=0.005$			

Arvioi omaa osaamistasi hyödyntää seuraavia tietolähteitä työssäsi: toteutan pääasiassa seuraavan suuruusluokan hankintoja

%	Sopimuksen hallintajärjestelmästä saatava data			Organisaation itse hankinnoista keräämä seurantadata			HILMAsta saatava data			Sähköisistä kilpailutusjärjestelmistä saatava data			Vertailudata muista organisaatioista		
	Alle 100k €	100k€-499k€	Yli 499k€	Alle 100k €	100k€-499k€	Yli 499k€	Alle 100k €	100k€-499k€	Yli 499k€	Alle 100k €	100k€-499k€	Yli 499k€	Alle 100k €	100k€-499k€	Yli 499k€
En osaa lainkaan	26	9	10	18	7	4	50	29	24	55	16	26	60	29	39
Osaan kohtalaisesti	47	40	42	48	35	28	41	48	50	32	40	44	33	49	45
Osaan hyvin	27	51	48	37	58	68	9	23	26	13	44	30	8	21	16
	$\chi^2=16.537, p=0.002$			$\chi^2=18.383, p=0.001$			$\chi^2=15.604, p=0.004$			$\chi^2=35.644, p=0.000$			$\chi^2=16.708, p=0.002$		

- Mitä muita tietolähteitä vastaajat käyttävät työssään (AVO)
- Avaa tärkeimmäksi kokemiesi tietolähteiden osalta, mihin ja millä tavalla hyödynnät tietoa hankintoihin liittyvässä työssäsi? (AVO, N=137)

Hankintoihin liittyvät tietolähteet (avovastauksien luokittelu)

Organisaation omat järjestelmät	Organisaation omat tietokannat ja verkostot	Organisaation hyödyntämät alustat ja työkalut	Toimittajilta saatu tieto/toimittajiin liittyvä tieto	Yhteistyökumppaneilta ja verkostoilta saatava tieto	Selvitys-/tutkimustieto/muu mahdollinen tieto
- Sopimuksen hallintajärjestelmästä saatava data - Kirjanpitojärjestelmästä saatava data (esim. KIEKU tai vastaava) - Hankintayksikön omasta ostotilausjärjestelmästä/ laskutusjärjestelmästä saatava data (esim. HANDI, Cognos) - Hankintojen suunnitteludata suunnittelujärjestelmästä - Organisaation oma materiaalihallintajärjestelmä ja varausjärjestelmä - Organisaation oma toiminnanohjausjärjestelmä	- Organisaation oma ostolaskudata - Organisaation itse hankinnoistaan keräämä seurantadata - Oma tietokanta hankinnoista - Vanhat hankinta-asiakirjat - Vertailudata muista organisaatioista (esim. muiden organisaatioiden ostolaskudata, Hankintatutka-kyselyn tulokset, kilpailutusasiakirjat, jne) - Kaupungin omien hankinta-asiantuntijoiden hyödyntäminen - Konsernitoimijoiden hyödyntäminen - Hankinta-Sampo/Sansiareena/Sansia	- HILMA-palvelusta saatava data - Sähköisistä kilpailutusjärjestelmästä saatava data (esim. Cloudia/HANKI, jne) - Hanselin hankintapulssi -työkalu - Hanselin hankintatutka -työkalu - HANDATA-palvelu	- Toimittajilta saatu tieto, esim. toimittajien ABC-raportit - Yhteistyö yrittäjien kanssa (Vanhat) markkinavuoropuhelut - Markkinavuoropuhelut - Markkinakartoitusten kautta saatava tieto - Ennakointi- ja asiakastietolähteet - Markkinadata, trendit, toimittajien taloustiedot ja isoimmat hankkeet tai diilit - Yritystietokannat (toimittajadata)	- Konsultit - Gartner ja muut analytiikkapalveluiden tuottajat - Hanselin toimittama data - Hansel-puitesopimukset - Verkostot: Kollegat muista kunnista, suositukset organisaation omista verkostoista, oman organisaation vanhat työntekijät - Oikeustapaukset ja -käytännöt: markkinaoikeuden ratkaisut, KHO, EUTI, PTC Services, oikeustapaukset kommentoituna	- Yleiset ja moninaiset tiedon haun kanavat hankinnan substanssista - Toimialajärjestöjen verkkosivut (esim.Safa) - KEINO-sivusto, - Internet yleisesti - Tilastotiedot (esim. työttömien lukumäärä, rakenne, virta 3 kk työttömyyteen) - Tilastokeskus - Raportit, selvitykset ja katsaukset. - Tutkimukset

***Mihin ja millä tavalla hyödynnät tietoa
hankintoihin liittyvässä työssäsi?***

Avovastaukset

"Hankinnoissa erotettava 2 asiaa/kulmaa:

- 1. Talousjohtamiseen liittyvä hankintojen kulujen seuraaminen ja hallinnointi*
- 2. Hankintojen toteuttaminen käytännössä ja näiden hallinnointi.*

Nämä 2 asiaa kohtaavat vain harvoissa organisaatioissa siten, että syntyisi jotain synergiaetuja. Taloushallinto vastaa talouden hoidosta ja hankintaosasto hankintojen operatiivisesta toteuttamisesta."

Tiedon hyödyntäminen hankinnan toteutuksessa

Suunnittelu

- HILMA/Cloudia/HANKI/tarjouspalvelu.fi: muiden hankintayksiköiden hankintailmoitukset/omat vanhat hankinnat → hyvät käytännöt
 - Asiasisältöjen ja rakenteellisen sisällön vertailu hankinta-asiakirjoista
 - Esimerkit ja mallipohjat sekä hintatietoa, toimittajatietoa esim. minikisoihin; Tehtyjä hankintapäätöksien vertailu omiin suunniteltuihin hankintasuunnitelmiin.
 - Vertailudata ja -pohjat uusiin hankintoihin
- Toimittajahistorian tutkiminen, hankinnan kokonaisarvon laskeminen ja hankinnan jakautuminen eri yksiköidemme välillä. Näillä tiedoilla muodostan kuvan hankinnasta koko organisaatiossamme ja saan tärkeitä tietoja tulevaa kilpailutusta varten.
- Tieto substanssista (selvitykset, tutkimukset), teknisistä vaatimuksista,

Tiedon hyödyntäminen hankinnan toteutuksessa

Suunnittelu

Kirjanpito- ja ostolaskuaineistoa hyödyntäminen toimittajahallinnassa sekä tulevien hankintojen ennakoitujen arvojen ja volyymien arvioinnissa; Kirjanpitojärjestelmä - perusnäkemys kilpailutuksen lähtökohdista ja tavoitteista.

Hankintojen kokonaisvolyymin ennustamiseen käytetään laskutuksen seurantaa.

Materiaalihallintajärjestelmästä saatavaa tietoa käytetään tuotteiden elinkaaren hallinnassa sekä tulevien hankintojen suunnittelussa.

Yhteistyö:

- "Hankinta on yhteistyötä ja hankinnan tärkein asiakirja - tarjouspyyntökokonaisuus - syntyy aina yhteistyön tuloksena"
- Tiivis ja jatkuva keskusteluyhteys eri urakoitsijoiden ja suunnittelijoiden kanssa
- Asiantuntijakonsultit

Markkinakartoitukset

Tiedon hyödyntäminen hankinnan toteutuksessa

Valmistelu

Eri toteutusvaihtoehtojen kartoitus, markkinakartoitus; vertailutieto: mitä kriteereitä muut hankintayksiköt ovat käyttäneet, miten tarjouskilpailut ovat onnistuneet.

Kaupungin hankintaohjeistus

Vuoropuhelu toimittajien kanssa .

"Tärkeimmät tietolähteet hankintojen osalta ovat toimittajat. Tekninen vuoropuhelu heidän kanssaan on tärkein asia mikä pitää hankinnoissa tehdä ennen tarjouspyynnön julkaisemista."

Laskujen tarkastelu sekä kustannusrakenteen analysointi kyseisen kilpailutettavan hankinnan osalta ovat tärkeitä osa-alueita

Tiedon hyödyntäminen hankinnan toteutuksessa

Sopimuksen aikainen seuranta

Ostolaskudata (ostojen seuranta noudattaako tilajaa sopimuksia); Sopimusten arvon seurantaan käytetään ostolaskujen kertymätietoja; Laskutusdatan avulla selviää hankinnan arvon todellisuus; Handi laskutietoineen, toteumat, poikkeamat

Hankinta-asiakirjojen ajantasaisuuden seuranta muuttuvien/tietoon tulevien hankintamuutosten osalta.

Hankinnan ennakoidun arvon laskeminen, toimittajayhteistyön sujuminen, reklamaatiot, markkinatilanteen vähimmäisvaatimukset, laadulliset vaatimukset, pisteytys, palvelun/ tuotteen hankinta-arvon määrittely, sopimusehdot

Sopimuksen hallintajärjestelmästä saatava data, käytän mallina uusien asiakirjojen luomiseen/esim. tarjouspyynnöt), hyödynnän hankinnan kriteerien seurannassa.

Organisaatiomme itse hankinnoistanne keräämä seurantadata, *”hyödynnän hankinnan vaikuttavuuden seuraamisessa ja palvelu laadun seuraamisessa”*

Sopimuksen hallintajärjestelmästä saan tietoa siitä mitä sopimuksia meillä on ja koska ne ovat menossa vanhaksi; Sopimushallintajärjestelmän dataa käytän sopimushallinnassa, varsinkin sopimusehtojen osalta

Tiedon hyödyntäminen hankinnan toteutuksessa

Sopimuksen aikainen seuranta

Omat seurantakalenterit menossa olevista hankinnoista sekä voimassaolevista sopimuksista. Näiden avulla suunnitellaan kilpailutusten aikataulut ja varmistetaan kilpailutus riittävän ajoissa.

Hankintojen suuruudet ja toimittajamäärä. Hankintojen ympäristövastuullinen sisältö.

Kirjanpito- ja ostolaskuaineistoa hyödynnän pääasiassa toimittajahallinnassa

Hankinnan (johtaminen ja) taloushallinnollinen seuranta

”Spend- ja muun datan hyödyntäminen on kaiken hankinnan johtamisen lähtökohta”

Hansel toimittajat/sopimusmäärät vs omat sopimustoimittajat/sopimusmäärät; Toimittajien analysointi: suurimmat toimittajat, toimittajien lukumäärä, ostolaskujen lukumäärä; Kilpailutusten läpimenoajat

Laskujen tarkastelu sekä kustannusrakenteen analysointi kyseisen kilpailutettavan hankinnan osalta ovat tärkeitä osa-alueita.

Taloussuunnittelussa ja -seurannassa, hankintojen suunnittelussa ja toteutuksesta sekä erilaisten tuote-elinkaarien hallinnassa ja huoltosuunnittelussa. Handi laskutietoineen, toteuma, poikkeamat.

Pienhankinnat ja seurantadata. *”Teemme pääasiassa pienhankintoja, joissa tärkeitä tiedonlähteitä ovat itse keräämämme seurantadata ja SAP:n kirjanpitudata”*

Kieku. *”Otan Kiekun-talousraporteilta toimittajakohtaisia erittelyjä säännöllisesti, jotta pääsen puuttumaan mahdollisiin virheisiin. Meillä ei ole sopimusrekisteriä, joten tietoa sopimuksista seurataan Excelissä. Handi-raporteilta seuraan automaation kehitystä.”*

Integroidut järjestelmät. *”Power BI-työkalu, jolla alkaa saamaan ostolaskudataa, joten sen hyödyntäminen nousee jatkossa merkittäväksi”; ”Täysin integroidulla ERP-järjestelmällä saadaan huomattavan yksityiskohtaista hankinta- ja talousdataa käsiteltyä ja yhdistettyä materiaalihallinnon dataan sekä huolinta- ja myyntidataan. Näiden tietojen avulla mahdollistetaan viraston tehokas ja lainsäädännön edellyttämä toiminta.”*

Jatkuvaan kehittymiseen liittyvä tiedon hyödyntäminen

Jatkuva kehittyminen

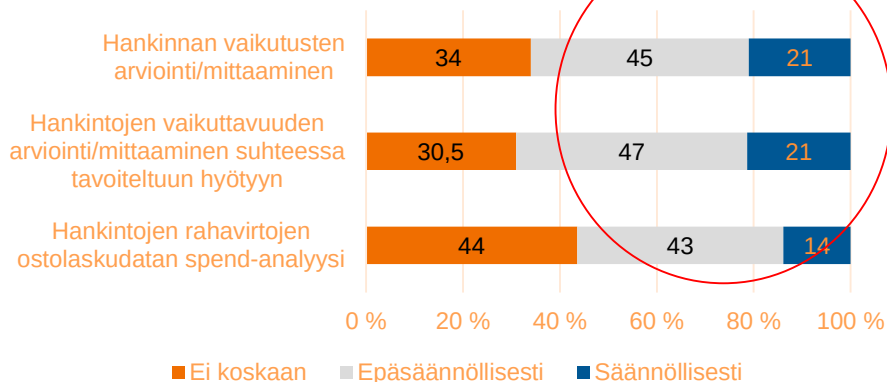
MAO ja PTCS:n oikeustapausratkaisut kommentteineen jotta näkee kompastuskiviä ennakoon eri tyypisissä hankinnoissa

Alan julkaisuista, toimittajilta ja konsulteilta saan tietoa alalla kehitetyistä innovaatioista ja niiden luomista uusista mahdollisuuksista.

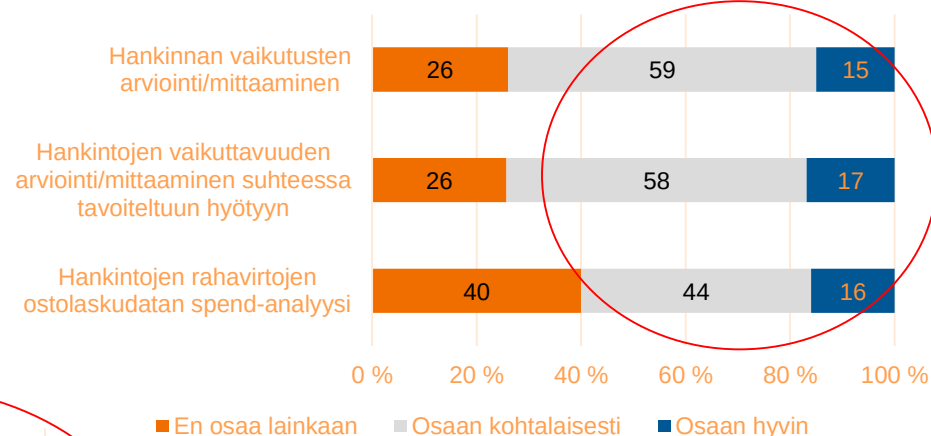
Tutkimukset, selvitykset, katsaukset, tieto internetistä (esim. KEINO)

- Miten säännöllisesti työssäsi hankintojen parissa liittyy seuraavia tiedon hyödyntämistä vaativia tehtäviä? (Ei koskaan /Epäsäännöllisesti/ Säännöllisesti)
 - Hankintojen rahavirtojen (ostolaskudatan) spend-analyysi
 - Hankintojen vaikuttavuuden arviointi/mittaaminen suhteessa tavoiteltuun hyötyyn
 - Hankinnan vaikutusten (esim. ympäristö-, talous- tai sosiaalisten vaikutusten) arviointi/mittaaminen
- Arvioi omaa osaamistasi seuraavien tiedon hyödyntämistä vaativien tehtävien osalta. (En osaa lainkaan/Osaan kohtalaisesti/Osaan hyvin)
 - Hankintojen rahavirtojen (ostolaskudatan) spend-analyysi
 - Hankintojen vaikuttavuuden arviointi/mittaaminen suhteessa tavoiteltuun hyötyyn
 - Hankinnan vaikutusten (esim. ympäristö-, talous- tai sosiaalisten vaikutusten) arviointi/mittaaminen
- Miten tärkeänä pidät ORGANISAATIOSI kannalta seuraavia tiedon hyödyntämistä vaativia tehtäviä?
 - Hankintojen rahavirtojen (ostolaskudatan) spend-analyysi
 - Hankintojen vaikuttavuuden arviointi/mittaaminen suhteessa tavoiteltuun hyötyyn
 - Hankinnan vaikutusten (esim. ympäristö-, talous- tai sosiaalisten vaikutusten) arviointi/mittaaminen

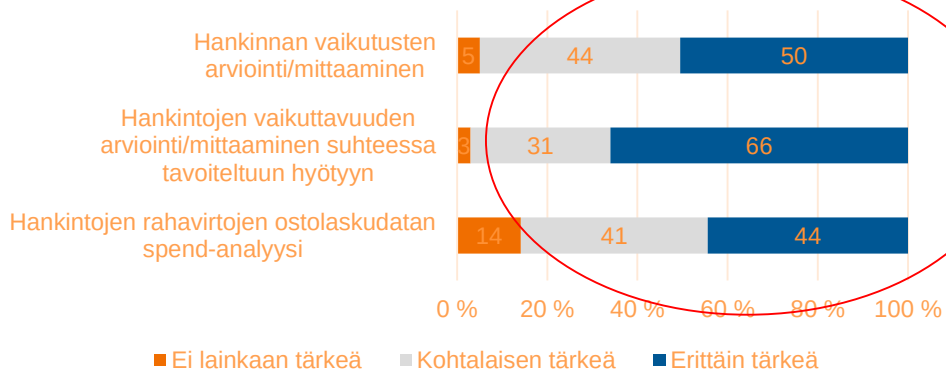
Miten säännöllisesti työssäsi hankintojen parissa liittyy seuraavia tehtäviä?

Arvioi omaa osaamistasi seuraavien tiedon hyödyntämistä vaativien tehtävien osalta

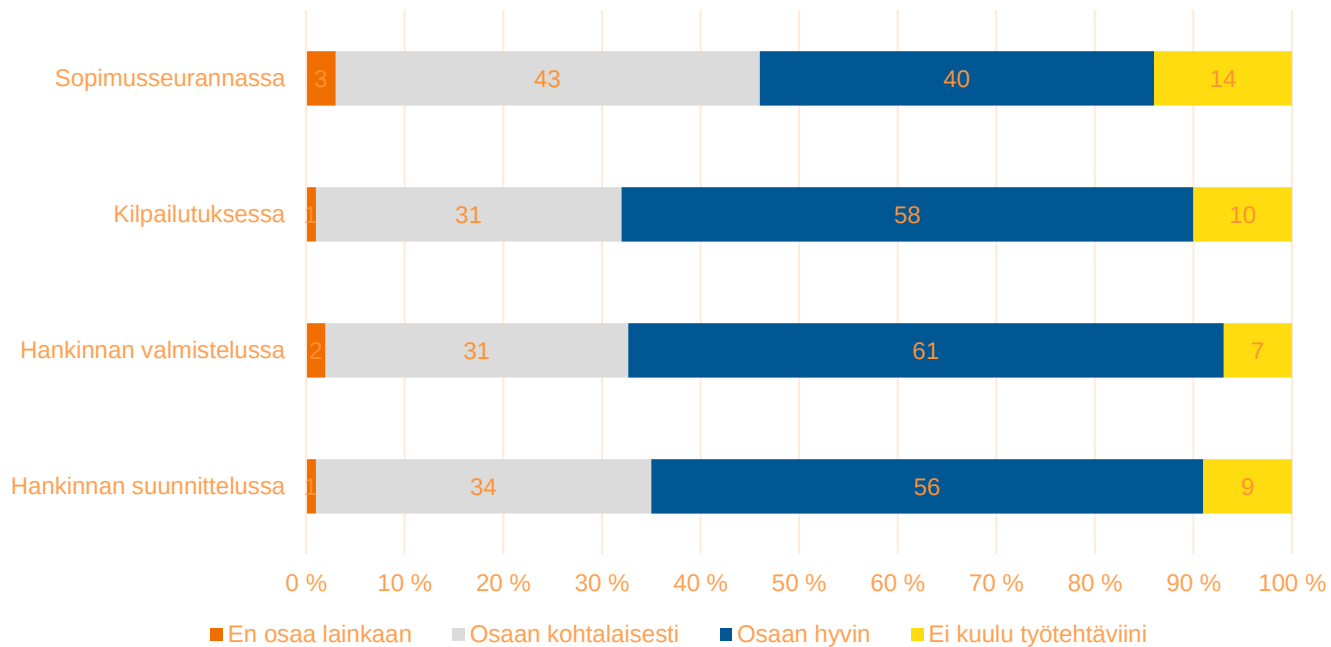

Miten tärkeänä pidät ORGANISAATIOSI kannalta seuraavia tehtäviä?

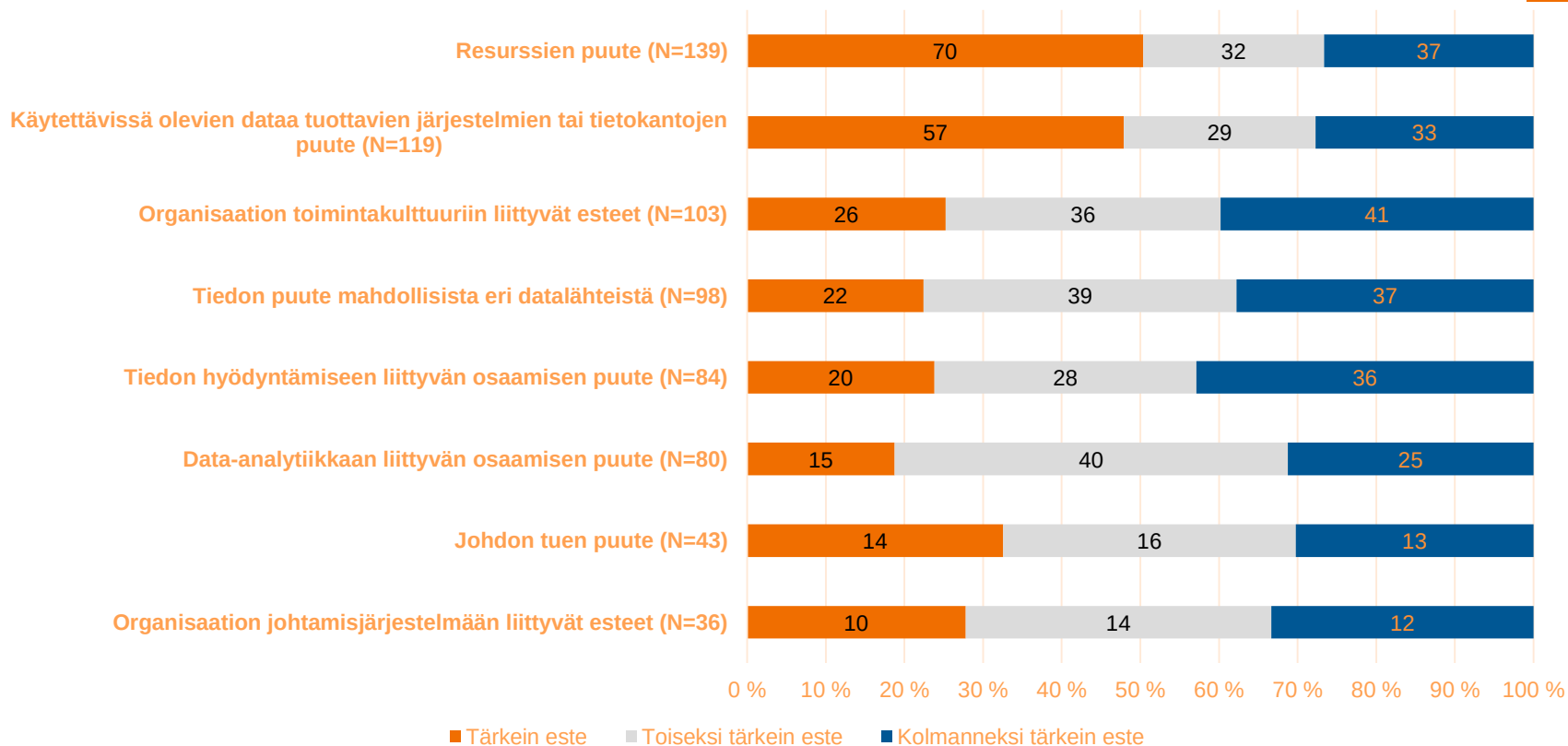
- Arvioi omaa tiedon hyödyntämisen osaamistasi hankinnan eri vaiheissa?
 - Hankinnan suunnittelussa
 - Hankinnan valmistelussa
 - Kilpailutuksessa
 - Sopimusseurannassa

Arvioi omaa tiedon hyödyntämisen osaamistasi hankinnan eri vaiheissa

- Mitkä ovat keskeisimmät tiedon hyödyntämisen esteet hankintoihin liittyvässä työssäsi? Valitse 3 mielestäsi tärkeintä estettä tärkeysjärjestyksessä

Keskeisimmät tiedon hyödyntämisen esteet

- Halutessasi perustele ja avaa edellisen kysymyksen valintojasi tiedon hyödyntämisen esteistä? Voit myös avata muita esteitä tiedon hyödyntämiselle (AVO, N=79)
- Millaisia keskitettyjä analysointi- ja raportointipalveluja tarvitsisit oman työsi tueksi? (AVO, N=83)
- Mitä dataa hankintayksiköt näkemyksesi mukaan tarvitsevat? Millaista tietoa pitäisi kansallisesti tuottaa hankintayksiköille? (AVO, N=75)

Tiedon hyödyntämisen esteistä, N=79

- Johtaminen
 - Resurssit johdon käsissä
 - Strateginen näkemys vr. taloudellinen tehokkuuden näkökulma
 - ”*Hankintatoimelle asetetut tavoitteet käytännössä korostavat prosessin tehokkuutta*”
 - Hankintatoimen ammattilaisten rooli toteuttajana/ostajana vr. kehittäjänä
 - Johdon rooli tiedon hyödyntämisen kulttuurin luomisessa
- Hankintatoimen/-asiantuntijoiden rooli organisaatiossa
 - Strateginen toiminta vr. Kilpailutuksia läpivievä yksikkö
- Toimintakulttuuri
 - Kiire:
 - hankinnan suunnitteluun liittyvää analysointia ei ole aikaa tehdä
 - Ei ole aikaa analyysihin esim. ennen kilpailutusta, kun asia tuodaan kilpailutukseen nopealla aikataululla
- Tiedon keräämisen käytännöt – hyödyntäminen vaatii tiedon systemaattista tallentamista ja keräämistä
- Tieto on sirpaleista ja hajanaista.
 - Sen tuottamisen laatu vaihtelee ja hyvien analyysien tuottaminen vaatii resursseja.
 - Organisaatiossa tieto on pirstaloitunut eri järjestelmiin ja toiminta on siiloutunutta.
 - Ei tunnisteta, kuka tietoa mahdollisesti kerää ja mistä se olisi saatavilla. Toisaalta ei ole riittävästi tietoa, mitkä kaikki eri toiminnot voisivat hyötyä kerätystä datasta.

- Ymmärrys tarvittavasta osaamisesta: *”Osaamista tarvittaisiin enemmänkin siihen, mitä tiedolla kannattaisi tehdä (kannattaisiko esim. häntiä karsia, vai ei) tai mitkä tiedot ovat seuraamisen arvoisia.”*
- Kriteerien asettaminen olisi mielekkäämpää, jos ehtisi hakea tietoa pohjalle ja seurata muutoksia sekä keskustella mahdollisten palveluntuottajien kanssa enemmän.
- Tiedon hyödyntäminen ja tietoon liittyvä pohdinta suhteessa hankinnan kokoon ja merkitykseen. Varsin usein tehdään hankintoja joissa riittävää on perustieto ja varmistus tietyistä asioista.
- Järjestelmien vanhanaikaisuus/kankeus/hankaluus käyttää
 - *”liian usein julkisen toimijan käytössä olevat järjestelmät ovat toimimattomia ja käyttäjäepäystävällisiä, eikä niistä siksi saada sitä hyötyä irti, mikä on tarkoitus”*
 - *”Olemassa olevat hankintojen järjestelmät eivät keskustele keskenään eikä niiden käyttöön saa paljoa tukea. Tästä syntyy paljon turhaa työtä.”*
 - Toisaalta dataa on saatavilla paljon, mutta sen hyödyntäminen – resurssien vähyys sen käyttämiseen
- Erityisesti hankintojen toteutumisen seuranta ja kokonaisvaltainen analysointi on haastavaa johtuen datan rikkonaisuudesta ja sähköisten työkalujen putteesta.

- Millaisia keskitettyjä analysointi- ja raportointipalveluja tarvitsisit oman työsi tueksi? (AVO)
- Mitä dataa hankintayksiköt näkemyksesi mukaan tarvitsevat? Millaista tietoa pitäisi kansallisesti tuottaa hankintayksiköille? (AVO)

Millaisia keskitettyjä analysointi- ja raportointipalveluja tarvitsisit oman työsi tueksi (N=83)?

1. Organisaation omat järjestelmät ja palvelut
2. Vertailutieto muihin organisaatioihin nähden
3. Hankintojen vaikutuksiin/vaikuttavuuteen liittyvät tarpeet

Millaisia keskitettyjä analysointi- ja raportointipalveluja tarvitsisit oman työsi tueksi (N=83)?

- Organisaatiotasoinen kilpailutettujen hankintojen raportointi vuositasonalla (Clouidian rooli)
 - Kilpailutusten läpivientiajat, kilpailutukseen kohdistuvien resurssien käyttö, näiden ennakoitiin sekä suunnitteluun liittyviä raportteja että mahdollisesti tulevana vuosina kilpailutusten suunnitteluun hankintojen tarkempaan analysointiin kohdistuvaa raportointia
- Raportointijärjestelmä, joka yhdistelee ostolaskudatan ja muun tiedon eri lähteistä. Tarvitaan enemmän visuaalista raportointi-ilmettä sekä automatiikka (automaattisesti päivittyviä raportointityökaluja).
- Järjestelmä, jossa kilpailutukset, sopimukset ja niiden seuranta olisi yhdessä järjestelmässä jotka automaattisesti muodostaisivat dataa ja niistä raportit olisi helposti haettavissa ja hyödynnettävissä.
- Seurantatieto sopimuskohtaisesti suoraan säännöllisenä raporttina. Reaaliaikaisen seurannan raportointityökaluja.
- Menossa olevat hankinnat, niiden kesto, kokonaisarvot ja muut prosessin perustiedot
- Sopimusten seuranta; sopimushallinnan suhteen tietoa miten sopimusta on noudatettu, miten tilattu, mitä tilattu ja mahdolliset reklamaatiot, hälytys sopimuksen päättymisestä ajoissa
- *"Sopimusten sähköisestä hallinnasta esiin saatavia talous, raportointi yms. työkaluja, joita jo toki onkin olemassa, mutta ei nykyisessä organisaatiossani."*
- Sopimustietojen raportointipalvelujen parannusta

Millaisia keskitettyjä analysointi- ja raportointipalveluja tarvitsisit oman työsi tueksi (N=83)?

- Kirjanpidon seurattavuus ja raportoinnin sujuvuus
- Järjestelmien linkitys
 - *"Tietojärjestelmistä ei ole linkityksiä materiaalihallinnanjärjestelmään, mikä aiheuttaa prosessissa ylimääräistä työtä. Tuotteiden elinkaarenhallinta tehdään materiaalihallinnon puolella, jolloin hankinta- ja kirjanpitojärjestelmät tuottavat vain pienen osan koko prosessin tiedosta"*
- *"Olemme kehittämässä ja hankkimassa ohjelmistoja erityisesti puitesopimusten sopimusajan tilausten seuraamiseen. Palveluiden tarpeen tiedostamiseen olisi hyvä saada esimerkkejä, että mitä muut ovat käyttäneet hyödyksi."*

Millaisia keskitettyjä analysointi- ja raportointipalveluja tarvitsisit oman työsi tueksi (N=83)?

- Benchmarking-työkalusta voisi olla hyötyä, jossa olisi tietoa vastaavista organisaatioista
- Erilaisten hankintojen päätöksen perusteita, niin laatu kuin hintaperusteita ja niiden prosentiosuuksia, eli miten suuri hinnan osuus ja miten suuri laadun osuus päätöksen perusteissa on erilaisissa hankinnoissa.
- *"Teen ruokapalveluhankintoja, joten kaikki siihen liittyvä raportointi esim. luomun käyttö raaka-aineissa, kotimaisen kalan käyttöasteet jne."*
- Tietoa eri hinnoittelumalleista, niiden vaikutuksesta hankinnan lopputuloksen kannalta, painoarvojen "simulointityökalu" -> miten kriteereille asetetut painoarvot vaikuttavat hankinnan lopputulokseen
- Tietoa markkinoiden tarjonnasta
- Hankintoja vertailevia analyysejä, esim. samantyyppisten rakennuskohteiden toteutuneet yksikköhinnat
- Handin ja Hanselin järjestelmien hyödyntämisen lisääminen
 - *"Valtiolla voisi keskitetysti luoda ja seurata joitakin datan tuottamia mittareita. Näin se tulisi luonnolliseksi osaksi myös organisaatio johtamisprosesseja ja hankinnat kiinnostaisivat johtoa enemmän"*
 - Hanselin hankintapulssi on sellainen, jonka toivoisin olevan käytössä: kategorioittain tietoa kulutetuista euroista, toimittajamääristä ja laskuista, unohtamatta hiilijalanjälkilaskuria.
- *"Gartnerin ja vastaavien ammattimaisesti toimivien analytiikkapalveluntarjoajien palveluita"*

Millaisia keskitettyjä analysointi- ja raportointipalveluja tarvitsisit oman työsi tueksi (N=83)?

- Tietokantoja vaikuttavuudesta, laadusta, hintakehityksestä, markkinoiden kehitymisestä/muutoksista, lainsäädännön muutoksista ja soveltamismalleista, sosiaalisten ja ympäristömuutosten vaikutuksista ja vaikuttamisesta, hankinnoilla kehittämisen ohjauksesta.
- Hankintojen ympäristövaikutusten mittaamiseen liittyvät järjestelmät
- Ympäristövastuullisuuden mittaaminen
- Dataa hankintojen merkityksestä paikallisesti (paljonko ostettu paikallisilta/alueelta) sekä hankintojen yhteiskunnallisesta vaikuttavuudesta.
- Yritysvaikutusten arviointi
- Hankintojen vaikuttavuuden arviointiin työkaluja.

Mitä dataa hankintayksiköt näkemyksesi mukaan tarvitsevat? Millaista tietoa pitäisi kansallisesti tuottaa hankintayksiköille(N=75)?

Vertailu/vertaisdata	Vaikutukset/vaikuttavuus
Tietoa muiden hankintayksiköiden sopimuksista ja kilpailutuksista; Kilpailutusmateriaalien parempi liikkuvuus organisaatioiden välillä; tarjouspyyntöpohjia	Tietokanta, joka sisältää eri toimialoilta kustannus- ja hiilijalanjäljen yksikkötiedot
Eri palveluille ja tuotteille tarjouspyyntöasiakirjapohjia/ malleja <i>"Hansel voisi tarjota materiaalipankin, jossa on erilaisia laatu-arviointeihin yms. käytettäviä pohjia, joita voisi jokainen organisaatio soveltaa omissa kisoissaan."</i>	Vastuullisuus- ja ympäristönäkökohtien huomioiminen pienhankinnoissa
Hyviä käytänteitä laadullisille vaatimuksille ja niiden pisteytykselle että vastuullisuus/ laadukkuus ja hintatehokkuus kohtaavat optimaalisesti	Kestävää kehitystä suosivia/edistäviä keinoja ja mittareita
Vertailudataa hinnoista → kohtuullisen kustannukset arviointi	Laadun, ekologisuuden, kotimaisuusasteen mittareita; ympäristövastuullisuuden mittaaminen
Tietoa käytössä olevista tietojärjestelmistä ja sovelluksista ja niiden sopivuudesta käyttötarpeisiin; malleja seurannasta	Sosiaaliset kriteereistä ja niiden soveltamismahdollisuuksista